

Delrapport 2

Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø – gode strategier, harde nøtter og blinde flekker

Denne rapporten utforsker virksomme strategier og utfordringer i grunnskolers arbeid med å skape et godt psykososialt miljø for elevene.

RAPPORT | SIST ENDRET: 13.01.2016

Tittel:

Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø – gode strategier, harde nøtter og blinde flekker

Rapporten:

Last ned rapporten hos OsloMet (PDF)

Forfatter:

Ingunn Marie Eriksen (NOVA) og Selma Therese Lyng (AFI)

ISBN:

978-82-7894-571-1 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7894-570-4 (Papirutgave)

Utgiver:

NOVA

År:

2015

Rapportserie

Se også den første rapporten i denne serien:

[Skolemiljøprogrammer – effekter og praksis](#)

Forskerne har intervjuet skoleledelse og lærere ved 20 barne- og ungdomsskoler som jobber godt med

læringsmiljø og mobbing. I tillegg har de gjort feltarbeid ved fire av disse skolene og intervjuet elever i seks klasser.

I rapporten skriver forskerne at de ansatte ved skolene jobber bredt, intensivt og systematisk med det psykososiale miljøet. De ansatte gir uttrykk for en bred forståelse av krenkelser og mål om «nulltoleranse» og «å ta alt».

Tre strategier

Det er tre overordnede strategier som ifølge forskerne går igjen i skolenes arbeid med det psykososiale miljøet: atferdsregulering, relasjonsarbeid og fellesskapsbygging. Ledelse, lærere og elever mener at hovedstrategiene har positive konsekvenser.

«Blinde flekker» og «harde nøtter»

I rapporten peker forskerne også på «blinde flekker» og «harde nøtter». Med det mener de krenkelser, mobbing og andre former for negativ samhandling som enten går under lærernes radar, eller som er vanskelige å løse til tross for intensivt arbeid. Her er noen eksempler:

- Lærere og skoleledelse oppfatter skjulte og relasjonelle mobbepformer som en utfordring særlig blant jentene. Dette kan bidra til at utfordringer og relasjonell aggresjon blant gutter blir «blinde flekker», mener forskerne.
- Når skolelederne og lærerne snakker om utfordringer som er vanskelige å løse, er «jentegreier» det som får mest plass: krenkelser gjennom ryktespredning, baksnakking, «blikking», «bitching» eller utstøting.
- Skolens ansatte legger primært vekt på en skjev maktbalanse når de skal vurdere om noe er mobbing/krenkelser. Det kan føre til at lærerne utelukker konflikter der de antar at elevene er like sterke, ifølge forskerne.
- Forskerne har også sett at oppfatninger om at elever er «for sarte» kan bidra til å bagatellisere krenkelser og devaluere elevenes egen opplevelse av å bli krenket. De peker samtidig på en spenning mellom to målsettinger hos de ansatte: målsettingene om «nulltoleranse» og «å ta alt» vs. målsettingen om å «skape robuste unger».